

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ЗВО

Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова,

д.мед.н., професор

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

«29» 01 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації аспірантки кафедри терапевтичної стоматології Нестеренко Єлизавети Анатоліївни на тему: «Особливості телерентгенографічних показників визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія»

Комісія, створена на засіданні кафедри терапевтичної стоматології, протокол № 5 від 04.12.2025 р. у складі: **Поліщук Сергій Степанович**, доктор медичних наук, професор ЗВО, декан стоматологічного факультету, штатний співробітник Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (голова) та рецензенти – **Дмитрієв Микола Олександрович**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку, штатний співробітник Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова і **Касьяненко Дмитро Михайлович**, кандидат медичних наук, доцент ЗВО кафедри стоматології дитячого віку, штатний співробітник Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, проаналізувала результати виконання здобувачкою ступеня доктора філософії, аспіранткою кафедри терапевтичної стоматології ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Нестеренко Єлизаветою Анатоліївною,

освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомилась з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями і тезами за темою дисертації, висновками комітету з біоетики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протокол № 8 від 30.09.2021 р. та протокол № 11 від 19.11.2025 р.), а також заслухала доповідь здобувачки у вигляді публічної презентації дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри терапевтичної стоматології, а також відповіді здобувачки на запитання учасників наукового зібрання.

Актуальність обраної теми дисертації.

Недооцінка ролі зубного ряду у формуванні гармонійного обличчя людини є однією з найбільших помилок, з якою може стикнутися пацієнт. Технічний та науковий прогрес дозволили об'єднати знання у галузі антропології, рентгенології, ортодонтії та щелепно-лицевої хірургії і таким чином створити метод цефалометричного аналізу. Даний метод включає в себе з теоретичної точки зору розуміння взаємозв'язку щелепно-зубних та краніальних структур, а з практичної – використання рентгенологічного методу дослідження та послідууючої обробки отриманих зображень. В результаті – отримано потужний інструмент для прогнозування і планування стоматологічного втручання в зубо-щелепну систему, за рахунок чого стає можливим не тільки формування правильної усмішки, проте і зміни характеристик обличчя, дозволяючи його гармонізувати. Цефалометричний аналіз залишається ключовим методом діагностики в ортодонтії та ортогнатичній хірургії, проте його розвиток продовжується у напрямку підвищення точності, стандартизації та тривимірної оцінки щелепно-лицевих структур. Традиційна двовимірна цефалометрія, попри свою доступність і простоту, має певні обмеження, зокрема, при виявленні складних сагітальних дисгармоній, особливо у пацієнтів із асиметріями. Використання цифрових методів, нових аналітичних алгоритмів і міждисциплінарних підходів забезпечує не лише високу точність при плануванні ортогнатичних втручань, а й відкриває перспективи в судовій медицині, антропології та краніофасціальній

реконструкції. Розробка нових параметрів і методик дозволяє все точніше оцінювати як сагітальні, так і вертикальні компоненти дисгармонії, наближаючи ортодонтичну практику до персоналізованої медицини.

Тому, дисертаційне дослідження Єлизавети Анатоліївни Нестеренко «Особливості телерентгенографічних показників, визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя» є своєчасним, актуальним, важливим як для теоретичної, так і для практичної стоматології.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та відповідності темі дисертації.

Дисертаційна робота Нестеренко Є.А. представлена як завершене наукове дослідження, присвячене встановленню телерентгенографічних особливостей розташування лінійних, кутових та індексних показників кісткових і м'якотканих структур черепа, що використовуються в методі COGS для українців юнацького віку із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя. Воно є науково обґрунтованим, оскільки під час його аналізу встановлено чітку відповідність усіх етапів наукового вивчення обраній проблематиці, послідовного, структурованого дизайну дослідження, який було послідовно впроваджено шляхом проведення різнопланових досліджень та викладено у відповідних розділах дисертації. Основні методи дослідження, який авторка використала у роботі, базуються на аналізі великого масиву джерел літератури, включаючи провідні дослідження з обраної тематики в рецензованих фахових виданнях. Результати сформовані внаслідок вивчення та аналізу достатньої кількості показників. Математично-статистичний аналіз отриманих даних проведений коректно та дозволяє використовувати результати дослідження у подальшому обговоренні. Висновки та наукові положення засновані на опрацьованих автором даних власного дослідження з проведенням відповідного статистичного аналізу, що підтверджує їх достовірність, є логічним підсумком отриманих результатів досліджень. Всі

результати є статистично значимими. Висновки повністю відповідають отриманим результатам і поставленим у роботі завданням, чітко відображають її зміст і свідчать про досягнення наукової мети. Вважаємо, що отримані дисертантом результати, наукові положення та висновки є значущими і науково обґрунтованими. Дослідження базується на достатньому, для аналізу, матеріалі спостережень – було досліджено дані 118 осіб. Аналіз первинної документації дисертантки та застосованих методів дослідження і статистичної обробки матеріалу у ліцензованому пакеті «Statistica 6.0» дозволяє дійти висновку щодо достовірності, як отриманих результатів, так і встановлених відмінностей між групами дослідження. Новизна отриманих результатів дослідження не викликає сумніву. Дисертанткою уперше встановлені межі процентильного розмаху телерентгенометричних показників, що визначаються за COGS-методом в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом із дуже широким, широким, середнім і вузьким типами обличчя. Уперше між українськими юнаками або дівчатами (більш виражено) із ортогнатичним прикусом із різними типами обличчя встановлені багаточисельні достовірні або тенденції розбіжностей лінійних і кутових показників верхньої та нижньої щелеп за COGS-методом. Практично всі достовірні або тенденції розбіжностей лінійних і кутових показників, які характеризують положення окремих зубів відносно черепних структур за COGS-методом, встановлені лише між дівчатами з ортогнатичним прикусом (між представницями з дуже широким типом обличчя та середнім і вузьким типами обличчя, а також між представницями з середнім типом обличчя та з широким і вузьким типами обличчя). Також між українськими дівчатами (більш виражено) або юнаками із різними типами обличчя із ортогнатичним прикусом, вперше встановлені багаточисельні достовірні або тенденції розбіжностей телерентгенометричних показників, що відносяться до профілю м'яких тканин обличчя за COGS-методом. Практично не встановлено достовірних або тенденцій відмінностей цефалометричних параметрів базальних краніальних структур, що

визначаються за COGS-методом між юнаками або дівчатами з різними типами обличчя.

Уперше між українськими юнаками та дівчатами із ортогнатичним прикусом із різними типами обличчя встановлені виражені прояви статевого диморфізму телерентгенометричних показників, що визначаються за COGS-методом – у більшості випадків в юнаків більші значення лінійних показників, а у дівчат – кутових.

Уперше в українських юнаків із ортогнатичним прикусом із широким типом обличчя та у дівчат із широким і дуже широким типами обличчя побудовані та проведено аналіз достовірних високоінформативних (із коефіцієнтом детермінації більше 0,60) регресійних моделей індивідуальних телерентгенометричних показників за COGS-методом, які увійшли до другої та третьої груп в залежності від показників першої групи, а також, які увійшли до третьої групи в залежності від показників першої та другої груп.

За матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 12 наукових праць, серед яких 4 самостійних. 8 статей опубліковано в наукових фахових журналах України, серед яких 6 відносяться до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science. В матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій опубліковано 3 тези. Отримане свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.

В опублікованих працях дисертанткою повністю викладені отримані результати та висвітлені основні положення дисертації.

Публікації за темою дисертації з особистим внеском здобувача:

- наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Perlova, A. V., Arshynnikov, R. S., & Gunas, I. V. (2022). Cephalometric parameters of basal cranial structures according to method “Cephalometrics for orthognathic surgery” in Ukrainian young men and young women with orthognathic occlusion depending on the type of face. *World of Medicine and Biology*, 2(80), 109-113. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Web of Science.

Дисертанту належить аналіз та опис цефалометричних параметрів базальних краніальних структур за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом у залежності від типу обличчя)

2. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Chaika, V. H., Dudik, O. P. & Gunas, I. V. (2022). Cephalometric parameters of the upper and lower jaws according to the COGS method in Ukrainian young men and young women with orthognathic occlusion depending on the type of face. *Reports of Morphology*, 28(2), 5-12. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus. *Дисертанту належить аналіз та опис цефалометричних параметрів верхньої та нижньої щелеп за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя)*

3. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Chugu, T. V., Dudik, O. P., & Gunas, V. I. (2022). Determination of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the position of individual teeth relative to cranial structures depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 28(3), 32-37. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus. *Дисертанту належить аналіз та опис особливостей цефалометричних параметрів за методом COGS, які характеризують положення окремих зубів відносно черепних структур у залежності від типів обличчя в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом)*

4. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Muntian, V. L., Prokopenko, S. V., & Kyrychenko, V. I. (2023). Determination of cephalometric parameters according to the COGS method, related to the profile of the soft tissues of the face depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 29(2), 5-11. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus. *Дисертанту належить аналіз та опис особливостей цефалометричних параметрів за COGS-методом, що відносяться до профілю м'яких тканин обличчя в*

залежності від типів обличчя в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом)

5. Nesterenko, Ye. A., Shevchuk, Yu. G., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Lysenko, S. A., & Chugu, T. V. (2023). Simulation of individual teleradiographic indicators using the "Cephalometrics for orthognathic surgery" method in Ukrainian young women with a very broad face type. *World of Medicine and Biology*, 2(84), 119-123. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Web of Science. Дисертанту належить проведення моделювання за допомогою регресійного аналізу та опис індивідуальних телерентгенометричних показників за COGS-методом в українських дівчат із дуже широким типом обличчя)

6. Nesterenko, Ye. A., Shinkaruk-Dykovytska, M. M., Shevchuk, Yu. G., Lysenko, S. A., & Cherkasova, L. A. (2023). Modeling of individual teleroentgenometric indicators using the COGS method in Ukrainian young men with a wide face type. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 27(2), 209-214. (Фахове видання України. Дисертанту належить проведення моделювання за допомогою регресійного аналізу та опис індивідуальних телерентгенометричних показників за COGS-методом в українських юнаків із широким типом обличчя).

7. Nesterenko, Ye. A., Dzevulska, I. V., Gunko, I. P., Karpenko, I. A., Datsenko, G. V., Prokopenko, S. V., & Datsenko, Yu. O. (2024). Modeling of individual teleroentgenometric indicators using the "Cephalometrics for orthognathic surgery" method in Ukrainian young women with a wide face type and orthognathic bite. *Reports of Morphology*, 30(2), 76-83. (Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus. Дисертанту належить проведення моделювання за допомогою регресійного аналізу та опис індивідуальних телерентгенометричних показників за COGS-методом в українських дівчат із широким типом обличчя)

- наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

8. Nesterenko, Ye. A. (2021). Methods of cephalometric analysis according to Burstone C. J., Tweed C. H. and Kim Y. H.: opportunities, prospects and problems of use in Ukraine. *Вісник Вінницького національного медичного університету*, 25(2), 336-339. (Фахове видання України)

9. Нестеренко, Є. А., & Шінкарук-Диковицька, М. М. (2025). *Комп'ютерна програма «COGS Сeph 2.0»*. Свідectво про реєстрацію авторського права на твір № 136837; дата реєстрації 10.06.2025, опубл. 28.07.2025, бюлетень № 91. (Дисертанту належить проведення моделювання за допомогою регресійного аналізу індивідуальних телерентгенометричних показників за COGS-методом в українських юнаків і дівчат із різними типами обличчя)

- наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Nesterenko, Ye. A. (2025). *Limits of the percentile range of cephalometric parameters of the upper and lower jaws according to the COGS method in Ukrainian young men and young women with different types of faces*. The 11th International scientific and practical conference "Current issues of global ecology and environmental management" (March 18-21, 2025), Krakow (pp. 99-103). Krakow, Poland. International Science Group. ISBN: 979-8-89692-729-7

11. Nesterenko, Ye. A. (2025). *Limits of the percentile range of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the position of the teeth depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite*. The 12th International scientific and practical conference "Modern management of organizations: concepts and digital transformations" (March 25-27, 2025), Varna (pp. 110-113). Varna, Bulgaria. International Science Group. ISBN: 979-8-89692-725-9

12. Nesterenko, Ye. A. (2025). *Percentile range of cephalometric parameters according to the COGS method, which characterize the profile of the soft tissues of the face depending on the types of faces in Ukrainian young men and young women with an orthognathic bite*. VII Міжнародна науково-практична конференція "Global trends in science and education" (28-30 липня 2025), Київ (стор. 29-35).

Київ, Україна. Науково-видавничий центр “Sci-conf.com.ua”. ISBN: 978-966-8219-82-5

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.

Визначені під час дослідження дані мають важливе теоретичне значення, суттєво доповнюють існуючі знання щодо меж процентильного розмаху, відмінності від встановлених для інших етнічних груп та статеві розбіжності COGS-показників, розроблених та проаналізованих регресійних моделей кісткових та м'якотканих структур черепа, що використовуються в COGS-аналізі в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом і різними типами обличчя.

Встановлені в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом із різними типами обличчя межі процентильного розмаху цефалометричних параметрів базальних краніальних структур, лінійних і кутових показників верхньої та нижньої щелеп, а також цефалометричних параметрів, які характеризують положення зубів, структуру, профіль м'яких тканин обличчя та положення й форму губ, що визначаються за COGS- методом, можуть використовуватися в якості нормативних індивідуальних параметрів у даного контингенту населення.

Розроблена на основі результатів регресійного аналізу комп'ютерна програма “COGS Сeph 2.0” дозволяє максимально індивідуалізувати використання цефалометричних показників, визначених за сучасним спеціалізованим для ортогнатичної хірургії COGS-методом, враховуючи при цьому стать, вік та тип обличчя. Програма дозволяє легко і швидко провести індивідуалізоване визначення широкого спектру цефалометричних характеристик, що використовуються в діагностичній COGS-методиці, використовуючи результати проведеного покрокового регресійного аналізу.

Результати виконаних досліджень використовуються в лекційних курсах та практичних заняттях на кафедрах: терапевтичної стоматології, стоматології дитячого віку та ортопедичної стоматології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова; ортопедичної стоматології

Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського. А також дані досліджень впроваджені в практичній роботі лікарів-стоматологів Вінницького міського комунального підприємства «Медичний стоматологічний центр» та КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка» ПОР.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація Нестеренко Єлизавети Анатоліївни побудована за класичною схемою, оформлена згідно існуючих вимог, викладена українською мовою на 297 сторінках (152 сторінки залікового машинописного тексту) і складається з анотації, змісту, переліку умовних скорочень, вступу, аналітичного огляду літератури, загальної методики й основних методів дослідження, двох розділів власних досліджень, аналізу й узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, з яких 7 викладені кирилицею і 237 – латиницею, а також чотирьох додатків. Дисертація ілюстрована 54 рисунками та 172 таблицями.

В анотаціях українською та англійською мовами представлена вирішена науково-практична задача, стисло викладені основні положення дисертаційної роботи, зазначені її наукова новизна, практичне значення та вказані ключові слова.

У **вступі** дисертації висвітлена актуальність теми, її зв'язок з науковою темою кафедри, сформульовані мета та завдання дослідження, означені об'єкт, предмет та методи дослідження, зазначені наукова новизна та практичне значення отриманих результатів і їх впровадження в практику, вказаний особистий внесок здобувача, надані відомості щодо апробації результатів дисертації на наукових конференціях та публікацій дисертантки. Вступ викладено на 7 сторінках.

У **першому розділі** дисертації, викладеному на 27 сторінках наведені результати проведеного здобувачем аналізу даних сучасної наукової літератури за напрямком дисертаційного дослідження. В трьох підрозділах огляду літератури висвітлені сучасні уявлення щодо особливостей розповсюдження

ортодонтичної патології у світі та її соціально економічний вплив, акцентовано увагу цефалометричному аналізі та його місці в сучасній ортодонтії, а також на проявах вікового, етнічного, статевого та інших видів диморфізму телерентгенометричних показників. У даному розділі автор обґрунтовує, в тому числі, актуальність обраної мети та завдань дисертаційного дослідження. Результати досліджень, які представлені в даному розділі дисертації, відображені в статті у фаховому науковому журналі України. «Огляд літератури» базується на аналізі великої кількості сучасних наукових джерел інформації, що включає 244 найменування (7 викладені кирилицею і 237 – латиницею) та свідчить про вміння дисертантки опрацьовувати літературу, володіти методами синтезу наукової інформації.

У **другому розділі** дисертації «Загальна методика й основні методи досліджень» автором ґрунтовно викладено загальну методику та основні методи дослідження. Розділ викладений на 17 сторінках та складається з двох підрозділів. У першому підрозділі описані детально загальна методика та об'єкти дослідження, вказані групи дослідження, наведений висновок комітету з питань біомедичної етики Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова щодо відповідності проведеного дослідження вітчизняним та міжнародним вимогам. У другому підрозділі описано використані методи дослідження: телерентгенометричні – для встановлення лінійних і кутових цефалометричних параметрів, що використовуються в COGS аналізі; кефалометричні – для визначення типу обличчя; математичної статистики – для обґрунтування об'єктивності результатів дослідження та побудови регресійних моделей телерентгенометричних показників з чітким посиланням на бібліографічні джерела. Методи відповідають поставленим завданням та достатньо інформативні. Розділ ілюстрований 9-ма рисунками.

У **третьому розділі** дисертації, який складається з трьох підрозділів, наведені телерентгенографічні показники у юнаків і дівчат з фізіологічним прикусом, що визначаються за методом COGS в залежності від типу обличчя. На основі отриманих результатів встановлені межі процентильного розмаху,

достовірні та тенденції відмінностей величини телерентгенометричних показників, що визначаються за COGS-методом (відстаней, кутів і співвідношень), а також статеві розбіжності величини даних показників. Результати досліджень даного розділу дисертації відображені в чотирьох статтях у фахових наукових журналах України (три з яких входять до міжнародної наукометричної бази Scopus, четверта – до бази Web of Science) та в трьох тезах науково-практичних конференцій. Розділ викладений на 33 сторінках, ілюстрований 35-ма рисунками.

Четвертий розділ дисертації складається з шести підрозділів, викладений на 62 сторінках та ілюстрований 55-ма таблицями. Даний розділ присвячений моделюванню телерентгенографічних показників за методом COGS та побудові регресійних моделей індивідуальних телерентгенографічних показників верхньої й нижньої щелеп, положення зубів, форми профіля обличчя та положення й форми губ у юнаків і дівчат із різними типами обличчя в залежності від характеристик базальних краніальних структур і показників верхньої й нижньої щелеп, що запропоновані в методиці COGS. Для українських юнаків і дівчат із фізіологічним прикусом із широким типом обличчя та дівчат із дуже широким типом обличчя побудовані достовірні (з коефіцієнтом детермінації більшим за 0,6) індивідуальні телерентгенографічні регресійні моделі показників зубо-щелепної системи за COGS-методом на визначення яких найбільш часто необхідно орієнтуватися при виконанні ортодонтичного лікування («друга група») та показників, які власне характеризують положення кожного окремого зуба відносно один одного, черепних структур та профіля м'яких тканин обличчя («третья група») в залежності від характеристик базальних краніальних структур («перша група»), а також показників «третьої групи» в залежності від показників «першої групи» та «другої групи». Результати досліджень даного розділу дисертації відображені в трьох статтях у фахових наукових журналах України (одна з яких входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, друга – до бази Web of Science). Отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.

У п'ятому розділі дисертації авторкою проведено ретельний аналіз та узагальнення отриманих результатів дослідження, аналітичне порівняння отриманих результатів з даними інших науковців, які працювали в подібному напрямку з посиланнями на відповідні джерела наукової літератури. Розділ викладений на 14 сторінках.

Узагальнюючий висновок та **7 висновків** дисертації сконцентровано відображають основні результати роботи, відповідають меті та завданням дослідження. **Практичні рекомендації** окреслюють напрямки застосування результатів дисертаційного дослідження у практиці охорони здоров'я. Дисертація ілюстрована 54 рисунками та 172 таблицями.

Список використаних джерел містить 244 наукові праці, з яких 7 викладені кирилицею і 237 – латиницею.

В трьох **Додатках** дисертації наведені наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації та наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; акти впровадження результатів дисертаційної роботи в практику закладів охорони здоров'я та в освітній процес підготовки здобувачів вищої медичної освіти; а також 117 таблиць результатів досліджень.

Первинна документація дисертаційної роботи представлена в повному об'ємі і повністю відповідає змісту дисертаційного дослідження. Перевірка первинної документації показала повну вірогідність усіх первинних документів. Під час перевірки узагальнених даних з фактичним матеріалом виявлена їх повна відповідність.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Отримані результати дисертаційного дослідження рекомендуються до використання в практичній роботі, насамперед, лікарів-стоматологів-ортодонтів, лікарів-стоматологів-ортопедів, лікарів-стоматологів-терапевтів та рекомендуються до подальшого впровадження в навчальний процес, лекційні курси кафедр стоматологічного профілю закладів вищої освіти України.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Ознак порушень принципів академічної доброчесності дисертанткою під час виконання дисертаційного дослідження та написання роботи не виявлено. Рукопис дисертації Нестеренко Єлизавети Анатоліївни на тему: «Особливості телерентгенографічних показників визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя» обсягом 297 сторінки (152 сторінки залікового машинописного тексту) перевірено на плагіат програмним засобом «StrikePlagiarism.com». Рівень оригінальності склав 96,07 %. За перевіркою посилань комп'ютерною програмою встановлені лише окремі співпадіння за термінологією та загальноновживаними фразами.

Результати обговорення презентації на засіданні кафедри (структурного підрозділу).

В процесі обговорення презентації на засіданні кафедри встановлено, що дисертантка у повному обсязі володіє матеріалами дисертаційного дослідження, надає ґрунтовні відповіді на поставлені запитання, пов'язані із дисертаційною роботою, чітко дотримується встановлених вимог до тривалості доповіді. Інформація, представлена у доповіді та презентації, відповідає матеріалам дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і практичних рекомендацій, теоретичним і практичним значенням, висвітленню результатів роботи у періодичних наукових виданнях, структурою та оформленням, представлена дисертація Нестеренко Єлизавети Анатоліївни на тему: «Особливості телерентгенографічних показників визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя», відповідає всім встановленим вимогам згідно наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами).

На момент проведення фахового семінару для апробації дисертації усі

неточності дисертанткою усунені, зауваження рецензентів ліквідовані. Претензій до дисертантки та її роботи немає. Дисертаційна робота в повній мірі відповідає спеціальності 221 «Стоматологія».

ВИСНОВОК

Дисертація Єлизавети Анатоліївни Нестеренко на тему: «Особливості телерентгенографічних показників визначених за методом COGS в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом в залежності від типу обличчя», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія», є завершеною науковою працею, в якій наведені нові науково обґрунтовані результати досліджень, проведених особисто здобувачем, щодо вирішення науково-практичної задачі, яка полягає у встановленні меж процентильного розмаху, особливостей та статевих розбіжностей телерентгенометричних показників, що визначаються за COGS-методом в українських юнаків і дівчат із ортогнатичним прикусом із різними типами обличчя та розробці індивідуальних регресійних моделей показників зубо-щелепної системи за даною методикою.

Отримані, під час виконання дисертаційної роботи, результати мають вагоме значення для сучасної стоматології та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень. За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій, теоретичним і практичним значенням для медицини, здійсненими публікаціями у періодичних наукових виданнях, дисертація повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21 березня 2022 р., № 502 від 19 травня 2023 р. та № 507 від 3 травня 2024 р. і оформлена

відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та рекомендується до проведення публічного захисту з метою присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Висновок підготовлено за результатами фахового семінару, який відбувся 29 січня 2026 року на кафедрі терапевтичної стоматології, за участі фахівців кафедр хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, а також стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

**Головуючий на засіданні кафедри
терапевтичної стоматології**

д.мед.н., професор ЗВО,

декан стоматологічного

факультету ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Сергій ПОЛЩУК

« 29 » січня 2026 р.

